

Eindverslag inspraak Verkenning omgevingsvisie: Kompas voor 2030

Inleiding

Op 13 mei 2017 gaven burgemeester en wethouders het document 'Verkenning omgevingsvisie' vrij voor inspraak. De verkenning is in algemene zin onder de aandacht gebracht door een filmpje op internet (331 views) en een infographic in de Etten-Leurse Bode (23 mei 2017). Op 12 mei ontvingen ongeveer 400 organisaties, geïnteresseerde inwoners en deelnemers aan een jeugdenquête een mail over de verkenning. De deelnemers aan het partnerplatform en individuele gesprekken kregen een persoonlijke brief. Je kon in de periode van 15 mei tot 1 juli een reactie geven via het digitaal platform 'etten-leurdoethetgewoon.nl' of een mening kenbaar maken per brief, mail of persoonlijk gesprek. In deze periode zijn vier reacties ontvangen. Dit eindverslag bevat een samenvatting van de reacties en onze antwoorden.

Sensor (e-mail d.d. 15 mei 2017)

Reactie

Sensor wijst op de begeleiding van mensen met een psychiatrisch probleem. Zij ervaart een tekort aan begeleiding sinds de overheveling naar gemeenten (wmo-begeleiding). Dit kan tot overlast leiden. Sensor voorziet soortgelijke problemen bij de groeiende groep mensen met dementie. Beide groepen zijn gebaat bij passende huisvesting en een sociale woonomgeving. In de verkenning van de hoofdpogaven komt de relatie fysieke leefomgeving met gezondheid en welzijn onvoldoende tot uiting. Een aanscherping is wellicht gewenst.

Antwoord

De problemen die Sensor schetst zijn in beeld. Je vindt deze problemen niet in directe woorden terug in de negen hoofdpogaven maar zij zijn wel beschreven in de verkenningen van de thema's 'Wonen' en 'Zorg & Welzijn'. In de negen hoofdpogaven wijzen we in opgave 4 dat voor zelfstandig blijven en volwaardig meedoen van belang zijn passende woonruimte, een veilige, toegankelijke inrichting van de omgeving en toegankelijke voorzieningen. Dit geldt in bijzonder voor de groep kwetsbare inwoners. Tot deze groep rekenen we vooral ook inwoners met psychiatrische problemen en mensen met dementie.

Seniorenraad (e-mail d.d. 16 mei 2017)

Reactie

De Seniorenraad meldt dat de Etten-Leurse bevolking al veel ouderen kent (ca. 13.340). Ze wonen steeds langer zelfstandig, niet altijd omdat ze dat willen maar omdat ze dat moeten. Ze kunnen nergens anders terecht. Veel ouderen wonen in een (te) grote, vaak gedateerde koopwoning. Ze hebben niet het geld voor aanpassing en onderhoud. Een verhuizing naar passende huisvesting is vaak te duur. Dit belemmert de noodzakelijke doorstroming op de woningmarkt. De Seniorenraad pleit voor het verbreden van het aanbod aan betaalbare huur- en koopwoningen voor ouderen zodat doorstroming tot stand komt. Hij denkt aan locaties in of dichtbij het centrum (bijvoorbeeld het terrein van de huidige Nieuwe Nobelaer).

Initiatieven voor andere woonvormen zoals wonen in een woongemeenschap moeten een kans krijgen. Alleen met hulp en ondersteuning van gemeente en/of woningcorporaties kunnen deze woonvormen van de grond komen.

De Seniorenraad mist het begrip 'Dementie Vriendelijke Gemeente' (DVG). De groei van het aantal dementerenden komt wel in de verkenning voor, maar de Seniorenraad leest geen antwoord op de vragen: hoe gaat de omgeving om met de demente medemens en hoe huisvesten we hen duurzaam.

Tot slot heeft de raad een vraag over de status van de stukken en de wijze van verspreiden.

Antwoord

De Seniorenraad kaart vraagstukken aan die zijn beschreven in de verkenningen voor de thema's 'Wonen' en 'Zorg & Welzijn'. We nodigen de raad uit om samen met partners antwoorden te formuleren op de vragen waarmee beide verkenningen eindigen. De reactie van de raad bevat al enkele voorstellen die daarin meenemen

De 'Verkenning Omgevingsvisie' bestaat uit drie onderdelen: de verslagen van de bijeenkomsten van het partnerplatform en afzonderlijke gesprekken, de verkenningen per thema en een notitie met hoofdpogaven. Deze notitie bevat de belangrijkste opgaven uit diverse themaverkenningen. We hebben het totale document niet integraal verspreid. Bij de mail aan belangenorganisaties was de notitie met negen hoofdpogaven gevoegd. De deelnemers aan het partnerplatform ontvingen naast deze notitie een of meer themaverkenningen. In de mail en brief is vermeld hoe het totale document kan worden bekeken.

Waterschap Brabantse Delta (e-mail d.d. 14 juni 2017)

Reactie

Het Waterschap complimenteert de gemeente met de aanpak van deze verkenning. De negen hoofdpogaven zijn herkenbaar en belangrijk voor de toekomst. Het Waterschap benadrukt de opgaven voortvloeiend uit de klimaatverandering. Zij zijn wel verwerkt in de hoofdpogaven maar de urgentie komt onvoldoende tot uiting. Het leefbaar houden van stedelijk gebied moet daarin duidelijk worden benoemd. Langere perioden van droogte en hogere temperaturen vragen om een bewuste inrichting van het stedelijk gebied met verkoelende plekken en routes. Water is hierin een belangrijke factor. De inrichting betreft niet alleen het openbare gebied, maar ook het particuliere eigendom van de inwoners van Etten-Leur. Ook het buitengebied heeft hierin een belangrijke rol, als uitloopegebied voor de inwoners van het stedelijk gebied. Droogte heeft daarnaast een relatie met de externe veiligheid van bijvoorbeeld BRZO-bedrijven en een toename van het risico op bos- en natuurbranden in het zuidelijk buitengebied.

Extremere neerslag vraagt om een bewuste inrichting van het stedelijke gebied. Het gaat om de opvang van het hemelwater, het vasthouden ervan voor drogere perioden en het afkoppelen van verhard oppervlak van de riolering. Behalve waterschade kunnen overstromingen van invloed zijn op de elektriciteitsvoorziening.

Tot slot wijst het Waterschap de impact van de circulaire economische transitie, in het bijzonder voor het buitengebied (duurzame landbouw).

Antwoord

We zijn blij met de positieve reactie van het waterschap. We herkennen de aandachtspunten. In de verkenningen voor de thema's 'Duurzaamheid' en 'Buitengebied' benoemen we de gevolgen van de klimaatverandering (hittestress, hevige regenval en/of droogte) en de ontwikkeling naar een circulaire economie. In de negen hoofdpogaven stippen we ontwikkelingen aan.

We nemen de opmerkingen van het waterschap mee in de volgende fase. We geven in die fase richting aan oplossingen en formuleren een pakket aan maatregelen.

Woonstichting Etten-Leur (brief d.d. 27 juni 2017)

Reactie

Woonstichting herkent zich in de negen hoofdpogaven. Zij ziet een gezamenlijke verantwoordelijkheid om voldoende, goede en betaalbare sociale huurwoningen te hebben. Daarbij is aandacht voor de veranderende vraag (leeftijd en/of huishoudenssamenstelling) of veranderingen op het gebied van techniek, innovatie, duurzaamheid etc.

Woonstichting onderschrijft de aandacht voor de bestaande woonomgeving en woningvoorraad. Naast een goede woning en leefbaarheid is de kans om deel te nemen aan de maatschappij belangrijk om vereenzaming en vervreemding te voorkomen. Een beroep op zelfredzaamheid is niet voor iedereen haalbaar. Deze groep mensen groeit. Voor hen moet er een 'sociaal vangnet' zijn. Alle betrokken partijen moeten hiervoor samen te werken. Woonstichting verzoekt om dit als extra aandachtspunt op te nemen of als tiende opgave toe te voegen.

Langer zelfstandig thuis wonen vraagt om de inzet van meer partijen. Daartoe hoort ook het deel nemen aan maatschappelijke voorzieningen. Woonstichting roept de gemeente op om het voortouw te nemen en partijen bij elkaar te brengen.

Tot slot vormt de ontwikkeling van de woonlasten reden tot zorg. Om wonen betaalbaar te houden is een woonlastenaanpak en vangnet nodig. Anders dreigt ook hierdoor een groep niet meer mee te kunnen doen.

Antwoord

Woonstichting Etten-Leur eindigt haar reactie met de vraag hoe de gemeente de relatie ziet tussen omgevingsvisie en de aandacht voor zelfredzaamheid. In onze Toekomstvisie beschrijven we de rol van de overheid. De rol verandert en gaat uit van een andere verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen inwoners, gemeente, professionele instellingen en maatschappelijke organisaties. De gemeente garandeert bepaalde basisvoorzieningen en zorgt voor een vangnet voor diegenen die dat nodig hebben. Daarnaast verbindt zij proactief partijen. Zij maakt daarover afspraken op basis van gelijkwaardigheid, verantwoordelijkheid en vertrouwen. De zorg van mensen voor zichzelf, maar ook de zorg voor anderen, heeft de gemeente teruggelegd in de samenleving. Afhankelijk van de mate van zelfredzaamheid heeft zij een taak. Dit uitgangspunt nemen we mee in de omgevingsvisie. Een goede leefomgeving moet mensen in staat stellen om mee te doen. De gemeente garandeert een goede basisvoorziening maar afhankelijk van haar rol laat zij de invulling daarvan over aan de samenleving.

Waar nodig biedt zij samen met professionele instellingen en maatschappelijke organisaties een vangnet. Omdat de Toekomstvisie leidend is voor de omgevingsvisie zien we geen reden om een extra opgave aan de hoofdpogaven toe te voegen. De andere onderdelen in de reactie van de woonstichting komen in de verkenningen 'Wonen' en 'Zorg & Welzijn' terug.